

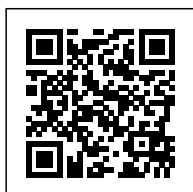
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

758/0

**Písemná interpelace poslance Zdeňka Ondráčka na ministra vnitra
Milana Chovance ve věci práce přesčas v důležitém zájmu služby**

Předkladatel: Ondráček Zdeněk
Doručeno poslancům: 30. března 2016 v 15:16

Ve smyslu § 112 odst. 4 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, předkládám poslancům následující interpelaci poslance Zdeňka Ondráčka na ministra vnitra Milana Chovance a odpověď ministra vnitra Milana Chovance na tuto interpelaci. Poslanec Zdeněk Ondráček požádal o zařazení této odpovědi na pořad schůze Poslanecké sněmovny. Interpelace a odpověď jsou přílohami sněmovního tisku.

Jan Hamáček v. r.
předseda Poslanecké sněmovny

V Praze dne 30. března 2016

Příloha

Evidenční číslo interpelace:

780

Parlament České republiky kancelář předsedy Poslanecké sněmovny	
Datum: 09 -02- 2016	
Číslo PS 2016/1479	Přílohy:

Interpelace

poslance JUDr. PhDr. Zdeňka Ondráčka, Ph.D.

ve věci:

práce přesčas v důležitém zájmu služby

na

Milana Chovance, ministra vnitra ČR

Datum: 9. února 2016

* P S 1 6 0 0 4 1 3 0 8 *

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

poslanec JUDr. PhDr. Zdeněk ONDRÁČEK, Ph.D.

118 26 Praha 1, Sněmovní čp. 4

tel.: 257 172 174; mobil: 608 100455; e-mail: ondracekz@psp.cz

V Praze dne 9. února 2016

Vážený pane ministře,

v souladu s jednacím řádem Poslanecké sněmovny se na Vás obracím se žádostí o poskytnutí informací k „*práci přesčas v důležitém zájmu služby*“.

Nejen u Policie ČR je oblíbeným nešvarem vedoucích pracovníků využívání § 54 odst. 1 zák. č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Není žádným tajemstvím, že počty příslušníků Policie ČR na mnohých útvarech nestačí k plnému pokrytí služeb. Vedoucí pracovníci si tak „pomáhají“ tím, že příslušníkům nařizují práci přesčas v důležitém zájmu služby, tedy zdarma do 150 hodin. Zákon bohužel zcela přesně neuvádí, co se důležitým zájmem služby myslí, pouze stručně v § 201 odst. 1 říká: „*Za důležitý zájem služby se považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru*“. Většinou tak zůstává na fantazii jednotlivých vedoucích pracovníků, co vše dokáží pod tento pojem zahrnout. Nezřídkou se tak setkávají policisté s tím, že některý z jejich kolegů má dlouhodobě naplánován ozdravný pobyt či řádnou dovolenou a vedoucí pracovník vzhledem k personálnímu stavu útvaru či oddělení nařídí podřízenému policistovi práci přesčas a důležitý zájem služby odůvodňuje tím, že by do služby nenastoupil dostatečný počet policistů a byl by tak výkon služby ohrožen. Obrana pro podřízeného policistu je v takové chvíli prakticky nulová.

Nicméně množí se případy, kdy si jednotliví příslušníci takového praktiky líbit nenechají a obrazení se s žádostí o pomoc na soudy. Vznikla tak poměrně bohatá judikatura k výkladu pojmu práce přesčas a důležitý zájem služby. Nutno však podotknout, že jaksi minula většinu služebních funkcionářů, kteří zcela vědomě tyto výklady soudů ignorují. Obsáhle a podrobně se výkladu pojmu důležitý zájem služby věnoval Krajský soud v Českých Budějovicích ve svém rozsudku ze dne 20. 8. 2010, č. j. 10 A 34/2010 – 28, ale i v rozsudcích dalších. Zcela ve stejných intencích se k nařizování služby přesčas staví také Nejvyšší správní soud, který dále rozebírá, že u výkladu pojmu důležitý zájem služby je třeba „*především nutné zdůraznit výjimečnost výkonu služby přesčas, která je dána tím, že se nařizuje nad rámec základní doby služby v rozsahu 37,5 hodiny týdně. Jestliže by tedy služba přesčas představovala jakýsi dodatečný fond služební doby, z něhož by mohl vedoucí příslušník kdykoliv a z jakýchkoliv důvodů čerpat do limitu 150 hodin v kalendářním roce, vytratil by se rozdíl mezi základní dobou služby v týdnu a službou přesčas. V takovém případě by institut služby přesčas postrádal smyslu, neboť ničím nepodmíněné využívání takového fondu by mohlo být u každého příslušníka dosaženo poměrným zvýšením základní doby služby, aniž by muselo být nařizování služby přesčas jakkoli vykazováno a odůvodňováno. Navíc pokud by zákonodárce zamýšlel umožnit automatické nařizování služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce, nepodmiňoval by využití tohoto institutu důležitým zájmem služby. Ten tedy musí být s ohledem na smysl a účel služby přesčas dán jen ve výjimečných případech, jak správně dovodila dosavadní judikatura. Jedná se tedy o situace, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle ustanovení § 53 služebního zákona, jako kupříkladu již zmíněná momentální indispozice či absence některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů nebo předem neočekávaný úkol bezpečnostního sboru, který může být náležitě splněn jen příslušníkem s požadovanou kvalifikací mimo rámec jeho naplánované směny. Výjimečným případem umožňujícím nařazení služby přesčas v důležitém zájmu služby však není dlouhodobý či trvalý nedostatek příslušníků útvaru bezpečnostního sboru, neboť v takovém případě služba přesčas ztrácí svůj mimořádný charakter a stává se z ní pravidelný způsob zajištění*

plnění úkolů bezpečnostního sboru. Nedostatečné personální obsazení příslušného útvaru bezpečnostního sboru tak nepředstavuje relevantní důvod pro nařízení služby přesčas. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani poukaz stěžovatelky na zásadní redukci počtu příslušníků Policie České republiky, v důsledku níž nelze zajistit základní činnosti tohoto bezpečnostního sboru bez nařizování výkonu služby přesčas. Nemožnost bezpečnostního sboru zajistit úkoly uložené mu zákonem využitím základní doby služby v týdnu a toliko výjimečným nařizováním služby přesčas nelze překlenout porušováním podmínek pro nařizování přesčasové služby k tíži jeho příslušníků.“

Lze tedy uzavřít, že situace, které je možno předvídat při plánování směn, jako je dlouhodobě plánovaná řádná dovolená, studijní volno, ozdravné pobyty atp., není možné podřadit pod důležitý zájem služby, ač se to opakovaně stává.

Zneužívání práce přesčas se děje prakticky u všech útvarů Policie ČR a u všech bezpečnostních sborů. Pro konkrétní příklad není třeba chodit daleko. Zaměříme se na Útvar ochrany ústavních činitelů, resp. na policisty, kteří dohlížejí na bezpečnost v budovách Parlamentu ČR, tedy Poslanecké sněmovně a Senátu. Podle mých informací do plného tabulkového stavu chybí u obou objektů několik policistů a pro plnění úkolů se tak poměrně často využívá stejná metoda jako u jiných útvarů, tedy nařizování práce přesčas s odůvodněním důležitého zájmu služby.

Táži se Vás, vážený pane ministře, na tyto otázky:

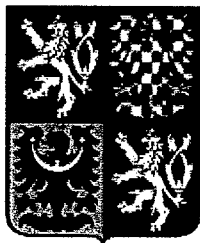
1. Kolik příslušníků policie tabulkově a fakticky má Útvar pro ochranu ústavních činitelů?
2. Kolik tabulkových míst je pro výkon ostrahy objektů Poslanecké sněmovny a Senátu (samostatně pro každý objekt), a jaká je jejich naplněnost?
3. Kolik hodin placených a neplacených přesčasů v roce 2015 odpracovali policisté tabulkově zařazení pro ostrahu Poslanecké Sněmovny a Senátu (samostatně pro každý objekt)?
4. Proč stále dochází k obcházením zákona a nařizování přesčasových hodin pod záminkou důležitého zájmu služby, když existuje dostatek soudní judikatury vysvětlující tento pojem?
5. Co konkrétního uděláte Vy, jako ministr vnitra, aby se s těmito praktikami skoncovalo?

Za Vaši odpověď předem děkuji a jsem s pozdravem.

Vážený pan
ministr vnitra Milan Chovanec
(cestou PS PČR)

780A

Parlament České republiky kancelář předsedy Poslanecké sněmovny	
Datum: 10-03-2016	
Č.j. PS 2016/2947	Přílohy:

Milan CHOVANEC
ministr vnitra

Praha 8. března 2016
Č.j.: MV-28754/SP-2016
Počet listů: 1
Příloha: 1/4

Vážený pane předsedo,

v příloze Vám zasílám odpověď na interpelaci poslance Poslanecké sněmovny JUDr. PhDr. Zdeňka Ondráčka, Ph.D. (evid. č. 780) ve věci „Práce přesčas v důležitém zájmu služby“.

S pozdravem

Vážený pan
Jan HAMÁČEK
předseda Poslanecké sněmovny
Parlamentu ČR

PRAHA

Milan Chovanec
ministr vnitra

Praha 1. března 2016
Č. j. MV- 28754-5/SP-2016

Vážený pane poslanče,

na Vaši interpelaci ve věci „Práce přesčas v důležitém zájmu služby“ Vám sděluji následující.

Obecně se musím ohradit proti tvrzení, že „oblíbeným nešvarem vedoucích pracovníků je využívání“ § 54 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), a že se tak děje prakticky u všech útvarů, neboť toto zjednodušující tvrzení není pravdivé. Pokud pane poslanče disponujete konkrétními informacemi z konkrétních útvarů, budu Vám vděčen za jejich poskytnutí za účelem provedení podrobné tematické kontroly v oblasti nařizování služby přesčas.

Vedení Policie České republiky (dále jen „policie „) respektuje zákon a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Právní názor na nařizování výkonu služby přesčas se v průběhu let vyvíjel právě ve světle judikatury správních soudů.

Původně bylo vykládáno, že službu přesčas lze nařídít kdykoliv, kdy to vyžaduje důležitý zájem služby, kterým je včasné a kvalitní plnění úkolů policie. Správní soudy však tento názor podrobily kritice a současně stanovily pravidla pro nařizování služby přesčas. **Je nutné zdůraznit, že správní soudy ještě nepřezkoumávaly případy, kdy bylo rozhodnutí o zamítnutí doplatku služebního příjmu za službu přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce odůvodněno konkrétními důvody, ale přezkoumávaly pouze obecná odůvodnění služebních funkcionářů s tím, že konstatovaly, že obecné odůvodnění nelze přezkoumat.**

Vedení policie reagovalo na právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený na podzim roku 2012 tím, že byl dne 7. 1. 2013 vydán **Metodický návod k zajištění jednotného postupu při nařizování výkonu služby přesčas**, v němž byly stanoveny podmínky, za kterých je možné službu přesčas nařídít.

Dne 5. 2. 2013 byl vydán **Návod k postupu služebních funkcionářů při podání žádosti příslušníka o proplacení nařizené služby přesčas v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce**, v němž byli služební funkcionáři mj. upozorňováni na v té době novou judikaturu Nejvyššího správního soudu (konkrétně rozsudek 6 Ads 151/2011-126 ze dne 26. 9. 2012.) Dne 22. 8. 2013 byl aktualizován **Návod k postupu služebních funkcionářů při podání žádosti příslušníka o proplacení nařizené služby přesčas v rozsahu 150 hodin**

v kalendářním roce ze dne 5. 2. 2015, v němž byli služební funkcionáři mj. upozorňováni na v té době novou judikaturu Nejvyššího správního soudu (konkrétně rozsudek 4 Ads 11/2013 ze dne 23. 5. 2013.)

Dne 9. 8. 2013 byl vydán rozkaz policejního prezidenta č. 176, kterým se zřizuje pracovní skupina k zajištění jednotného postupu při nařizování výkonu služby přesčas. Tato skupina se zabývala plánováním služby v policii obecně a výstupem činnosti této skupiny bylo vydání **pokynu policejního prezidenta č. 241 ze dne 14. 11. 2014 a metodických materiálů vedoucí odboru personálního Policejního prezidia České republiky „Zásady rozvrhování doby služby“ a „Odůvodňování nařizování služby přesčas“.**

Není tedy pravdou, že důvod k nařízení služby přesčas je otázkou fantazie jednotlivých vedoucích a už vůbec není pravda, že se příslušník nemůže proti rozkazu k nařízení služby přesčas bránit. V § 46 odst. 2 zákona je uvedeno, že je-li rozkaz vedoucího příslušníka ve zřejmém rozporu s právním předpisem, příslušník je povinen jej na tuto skutečnost upozornit. Jestliže vedoucí příslušník trvá na splnění rozkazu, příslušník je oprávněn žádat o jeho písemné vydání. Vedoucí příslušník je povinen žádosti vyhovět, umožňují-li to okolnosti výkonu služby. V případě, že to okolnosti výkonu služby neumožňují, učiní tak bez zbytečného odkladu poté, co tyto okolnosti pominou. Příslušník je povinen rozkaz splnit a oznámit tuto skutečnost bez zbytečného odkladu vedoucímu příslušníkovi toho, kdo takový rozkaz vydal.

K jednotlivým otázkám Vám předkládám níže uvedené odpovědi.

Kolik příslušníků policie tabulkově a fakticky má Útvar pro ochranu ústavních činitelů?

ÚOÚČ disponoval	k 31.12.2015	1212	systemizovanými služebními místy,
Fyzicky bylo obsazeno	k 31.12.2015	1189	systemizovaných služebních míst,
Naplněnost ÚOÚČ byla	k 31.12.2015	98%.	

Kolik tabulkových míst je pro výkon ostrahy objektu Poslanecké sněmovny a Senátu (samostatně pro každý objekt), a jaká je jejich naplněnost?

Odbor ochrany objektů zvláštního významu Útvaru pro ochranu ústavních činitelů disponuje v organizační struktuře třemi odděleními, z nichž první je členěno na 4 skupiny, z nichž 1. a 2. skupina zajišťuje ochranu Poslanecké sněmovny a Senátu. Ke dni 1. 1. 2016 byla naplněnost 1. skupiny 94 % a 2. skupiny 92 %.

Další bližší údaje k obsazenosti uvedených skupin vedení policie z taktických důvodů nemůže poskytnout s tím, že je nutné zdůraznit, že tyto údaje navíc nevyjadřují nic jiného, než že některá systemizovaná služební místa (dále jen „SSM“) nejsou dočasně v průběhu roku obsazena. V některých měsících je naplněnost vyšší nebo nižší v závislosti na obměně příslušníků na systemizovaných služebních místech. Útvar pro ochranu ústavních činitelů (dále jen „ÚOÚČ“), který má několik stovek příslušníků, nemůže jejich počty zakonzervovat tak, aby zde byla stálá 100% obsazenost. Na obsazenost systemizovaných služebních míst Úřadu pro ochranu ústavních činitelů má vliv řada aspektů. Příslušníci nabývají důchodového věku (generační obměna), žádají o převedení k jinému útvaru, který je blíže jejich bydlišti, v rámci kariérního růstu absolvují výběrová řízení a jsou ustanovováni na jiná vyšší služební místa i mimo rámec ÚOÚČ. V neposlední řadě žádají o převedení v rámci ÚOÚČ, anebo o propuštění a odcházejí do civilního sektoru. Současně jiní příslušníci žádají o převedení k ÚOÚČ, hlásí se do výběrových řízení nebo jsou v rámci výběrových řízení přijímáni z civilního sektoru. Uvedený pohyb je přirozenou záležitostí jak na ÚOÚČ, tak v policii. Vzhledem k uvedenému je naplněnost skupin k posouzení nařizování služby přesčas zavádějící, neboť obsazenost jednotlivých skupin a odborů ÚOÚČ je velice proměnnou hodnotou v závislosti na výše uvedených důvodech.

Kolik hodin placených a neplacených přesčasů v roce 2015 odpracovali policisté tabulkově zařazení pro ostrahu Poslanecké sněmovny a Senátu (samostatně pro každý objekt)?

1. skupina – P1 (PS)

§ 54 odst.1 zákona	rok 2015	8. 506 hod. (do limitu),
nařízená služba přesčas	rok 2015	22. 875 hod. (placeno).

2. skupina – S1 (S)

§ 54 odst.1 zákona	rok 2015	2. 518 hod. (do limitu),
nařízená služba přesčas	rok 2015	5. 764 hod (placeno):

Příslušníci zařazení při ochraně výše uvedených objektů se podíleli a podílí na zajištění úkolů jednak v rámci ÚOÚČ (zajištění bezpečnosti zahraničních delegací, demonstrací, apod.), tak například i na úkolech policie jako celku (opatřeních) souvisejících s migrací uprchlíků. Současně nelze velet k výkonu služby příslušníky, kteří jsou vysláni do základní odborné přípravy.

Z uvedeného vyplývá, že objem uvedené nařízené služby přesčas v důležitém zájmu služby nebyl vykonán výhradně v souvislosti s ochranou Poslanecké sněmovny a Senátu.

Proč stále dochází k obcházení zákona a nařizování přesčasových hodin pod záminkou důležitého zájmu služby, když existuje dostatek soudní judikatury vysvětlující tento pojem?

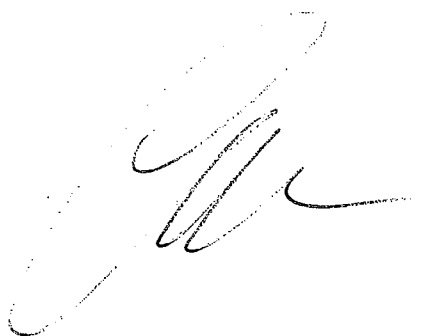
Na tuto otázku bylo reagováno shora s tím, že nelze vyloučit selhání jednotlivců a pokud disponujete konkrétními informacemi z konkrétních útvarů, ocením poskytnutí těchto informací za účelem nápravy stavu.

Co konkrétního uděláte Vy, jako ministr vnitra, aby se s těmito praktikami skončovalo?

Jak je již uvedeno shora, je zřejmé, že vedení policie přijalo opatření k systémové nápravě stavu vydáním interních aktů řízení.

Z pozice ministra vnitra se dlouhodobě zasazují o navýšení systemizovaných služebních míst příslušníků policie. V letech 2014 až 2015 vláda České republiky navýšila jejich počet o 994 a v roce 2016 došlo v rámci rozvoje policie k navýšení o 850 systemizovaných služebních míst

S pozdravem

Vážený pan
JUDr. PhDr. Zdeněk Ondráček, Ph.D.
poslanec Poslanecké sněmovny
Parlament České republiky

PRAHA